

Інноваційна модель «Школа трансформаційного лідерства»

Любов ДЕНИСЮК,

директор Золотоніської гімназії ім. С. Д. Скляренка Золотоніської міської ради Черкаської області

В умовах демократизації, духовно-інтелектуального відродження українського народу, зростання культурно-просвітницької функції реформованої освіти, трансформації національної самосвідомості та євроінтеграційних процесів у суспільстві постала потреба в особистостях нового покоління, що орієнтують на створення інноваційних шкіл із чітким вектором здобуття компетентної освіти.

Золотоніська гімназія ім. С. Д. Скляренка розпочала шлях модернізації понад три роки тому, обравши концептуальними положеннями такі:

- шкільний менеджмент базується на принципах трансформаційного лідерства;
- навчально-виховний процес побудований за ідеями акмеології (розвиток, саморозвиток, самореалізація особистості, самосходження до вершин професіоналізму, продуктивність, творча діяльність), а також на принципі природовідповідності;
- розвиток дитини відбувається шляхом активної взаємодії з навколишнім середовищем, практично доцільної діяльності;
- освітнє середовище максимально сприяє розвитку особистості;
- кожна дитина має можливість випробувати себе у різноманітних видах діяльності;
- інформаційно-комунікаційні технології запроваджено у навчальний процес системно, що дає змогу розширити можливості його суб'єктів;
- школа створює і вдосконалює умови, що допомагає особистості стати суб'єктом власного розвитку, поглиблює форми спільної життєдіяльності всіх учасників навчально-виховного процесу;
- процес навчання спрямований на впровадження сучасних STEM-технологій;
- психолого-педагогічний моніторинг супроводу та підтримки індивідуальної траєкторії розвитку особистості кожної дитини;
- навчальний заклад є особливим соціально-культурним простором, громадсько активною школою, яка працює в режимі повного дня, інтегруючи функції як загальноосвітнього навчального закладу, так і закладу з додатковою освітою та вихованням.

Отже, школу, в якій дитину вчать і виховують, маємо змінити на школу, де вона вчиться

і розвивається шляхом власних зусиль з допомогою та за підтримки вчителів. Школа стає тим місцем, де можна послідовно моделювати суспільство, до якого ми прагнемо підготувати нове покоління, забезпечити підготовку до життя в ринкових умовах. Орієнтована на дитину, вона реалізовує людиноцентризм – філософію гуманістично орієнтованої політики і практики державотворення, спрямовану на подолання внутрішньої порожнечі, фактичної руйнації свідомості та світогляду. Гімназія категорично відмовляється від залишків авторитарної педагогіки та хибної віри у всесилля традиційних методів, натомість впроваджує інноваційні технології на основі педагогіки співробітництва та партнерської взаємодії.

У навчальному закладі функціонують два спортзали, шість спортивних майданчиків, методичний кабінет, інформаційно-ресурсний центр, кімната психологічного розвантаження, кабінет медичної сестри, актову залу, леґо-лабораторію, мультимедійний клас, шаховий клуб, бібліотека. Усі навчальні кабінети, учительську, бібліотеку забезпечено ПК та мультимедійним обладнанням, створено локальну мережу Інтернет.

Сучасна школа як соціально-педагогічна система покликана забезпечити досягнення таких освітніх результатів, які відповідали б цілям розвитку особистості й сучасним вимогам суспільства. Щоб гідно жити в сучасному суспільстві, особистість повинна бути компетентною в різних сферах діяльності. Школа має допомогти учням в оволодінні технологіями життєтворчості, створити умови для розкриття потенціалу, забезпечити самопізнання, самооцінювання, самоактуалізацію, саморегуляцію, самоконтроль, інтеграцію в соціокультурний простір. Метою освіти є формування рівня соціальної зрілості учнів, достатнього для забезпечення їхньої автономності, самостійності в різних сферах життєдіяльності [1].

Золотоніська гімназія функціонує у складі 5–11-х класів.

I ступінь – початкова школа «*Пізнай себе*», функціонує при гімназії.

II ступінь гімназії – «*Спрямуй себе*», забезпечує набуття знань основ наук, сприяє опануванню школярами методів наукового пізнання, розвитку творчого, евристичного мислення, що є базою для впровадження сучасних STEM-технологій.

III ступінь – «*Створи себе*», у партнерській взаємодії з учителем забезпечує успішну реалізацію учня як особистості та громадянина у профільній сфері.

З метою підтримки становлення успішної особистості, основні напрями діяльності закладу (навчально-методичний, виховний, здоров'язберезувальний) спрямовано на втілення ідеї Школи рівних можливостей.

З огляду на це, педагогічний колектив навчального закладу визначив *місію школи*: гімназія – місце радості для дітей, спокою для батьків і творчості для вчителів.

Основними принципами життя школи визначено: професійність, послідовність, порядність, прозорість, лідерство.

Мета діяльності гімназії як інноваційної школи – створення умов для всебічного розвитку, виховання і соціалізації особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, прагне до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадської активності.

Основними завданнями гімназії є створення умов та формування якісного навчального середовища для вільного розвитку і саморозвитку особистості.

Реалізація концептуальних положень розбудови навчально-виховного процесу у гімназії передбачає комплексне вирішення питань, пов'язаних з нормативно-правовим аспектом, навчально-методичним та кадровим забезпеченням:

- реалізація комплексного проекту «Школа – територія прав людини»;
- формування розвивального середовища з метою реалізації основних компетентностей – здоров'язберезувальної, фінансової грамотності, екологічної, формування громадянської та національної свідомості.

З огляду на це, виокремлено такі компоненти успішної реалізації концепції розвитку загальноосвітнього навчального закладу:

1. Трансформаційне лідерство – в основі шкільного менеджменту.

2. У навчальній сфері – розвиток STEM-технологій.

3. У виховній сфері – школа рівних можливостей, якісне розвивальне середовище (навчально-розвивальне; навчально-виробниче,

спортивно-оздоровче; медично-реабілітаційне; соціально-розвивальне; дослідницько-пошукове; художньо-мистецьке).

Задля реалізації зазначених положень педагогами закладу розробили **цільовий проект** – створення **Бізнес-міста** – стаціонарної бази для ролівої гри, призначеної для учнівських команд, які після підготовчої програми у школах (25 годин фінансової грамотності) мають змогу реалізувати себе в одній із бізнес-сфер життєдіяльності сучасного міста. «Місто» структуроване на представництва – бізнесу, банків, інвестиційних компаній, сфери обслуговування, виробництва, розваг, органів місцевого самоврядування – та оформлене з допомогою реальних компаній.

З метою забезпечення організаційно-педагогічних засад розвитку школи педагоги розробили організаційно-змістову модель реалізації розвитку Школи трансформаційного лідерства.

Ця модель забезпечує ефективність інноваційного розвитку школи, очікуваними результатами якого є такі:

– учні з радістю відвідуватимуть гімназію, орієнтовану на їхні потреби, оскільки розвивальне середовище забезпечить засвоєння змісту освіти та набуття життєвих компетентностей;

– мотивовані педагоги, які забезпечені дидактично та матеріально, матимуть право на свободу творчості та умови для професійного розвитку;

– менеджмент трансформаційного лідерства та педагогіка партнерства на основі нового стилю спілкування, взаємодії та співпраці сприятимуть активному залученню батьків до життя школи.

Зауважимо, що узагальнений очікуваний результат полягає в забезпеченні умов для здобуття сучасної, доступної та якісної освіти відповідно до вимог суспільства, запитів особистості й потреб держави; у підвищенні рівня професійної компетентності педагогів (йдеться про психолого-педагогічні знання та вміння, володіння прийомами індивідуалізації навчання та виховання учнів); зростанні рівня навчальних досягнень учнів та їхньої вихованості; створенні позитивного іміджу школи у соціумі міста, підвищенні її конкурентоздатності.

Як зазначалося, базовим принципом управління в гімназії є принцип трансформаційного лідерства – найефективніша парадигма розвитку освіти в умовах бурхливих соціально-інформаційних змін [2]. Беззаперечно: прогрес освіти нового століття можливий лише на основі розвитку лідерського потенціалу всіх учасників освітнього процесу. Державний компонент змісту освіти забезпечує необхідний для кожної молоді людини рівень фундаментальних знань про природу, техніку, суспільство, людину, здобутки національної культури, соціальний досвід і перспективи соціального розвитку, без якого неможливо жити і

працювати в сучасному суспільстві, бути активним громадянином.

Шкільний компонент спрямовують на задоволення пізнавальних інтересів учнів, розвиток їхніх здібностей, організацію різноманітної діяльності за схильністю та інтересами тощо.

Додаткову освіту (на задоволення запитів учнів та батьків) реалізують за напрямками – військово-спортивним, краєзнавчим, художньо-естетичним та здоров'язбережувальним.

Педагогічна парадигма гімназії концептуально спрямована на створення умов для самореалізації особистості в різних видах діяльності, оцінювання роботи за кінцевим результатом. Трансформаційне лідерство в управлінні навчальним закладом покликане забезпечити атмосферу співпраці та позитивний психологічний мікроклімат для педагогів, учнів, батьків. Наявність шкільної психолого-соціальної та логопедичної служб, організація гарячого харчування, можливість скористатися послугами басейну та анімаційними програмами на перервах забезпечать здоров'язбережувальні умови праці.

У перспективі реалізація розробленої моделі забезпечить підготовку:

1) *лідера-особистості*, здатного приймати рішення і нести відповідальність, стресостійкого у досягненні життєвих цілей та дотриманні людських цінностей;

2) *генератора інноваційних ідей*, освіченого і фінансово грамотного, компетентного щодо інноваційних технологій та іноземних мов;

3) *громадянина-патріота*, соціально активно-го, підприємливого, здатного до ефективної співпраці з іншими людьми, національно свідомого.

Отже, результатом впровадження принципів трансформаційного лідерства є розуміння учасниками навчально-виховного процесу (учнями, батьками, вчителями), що школа втілює їхні особисті мрії та цінності, а вони особисто моделюють ситуацію в ній, впливають на її розвиток. Така модель поведінки, зрештою, стане базовою моделлю, яку й успадкують випускники гімназії

– майбутні лідери, здатні змінювати життя і творити Україну майбутнього.

Література

1. *Гузик Н. В.* Десять ключових компетентностей, які обслуговують особистість та її природничий талант: реалізація в умовах шкільного навчання: науково-методичний посібник / Н. В. Гузик. – К., 2006. – 148 с.
2. *Калашнікова С. А.* Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С. А. Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.

Анотації

Любов ДЕНИСЮК **Інноваційна модель «Школа трансформаційного лідерства»**

У статті розкрито особливості моделі інноваційного розвитку навчального закладу на засадах лідерства. Обґрунтовано значущість лідерського потенціалу всіх учасників освітнього процесу. Доведено, що створення якісного розвивального середовища є чинником успішної реалізації компетентнісної освіти та впровадження сучасних STEM-технологій.

Ключові слова: трансформаційне лідерство, менеджмент, місія, лідерство.

Любовь ДЕНИСЮК **Инновационная модель «Школа трансформационного лидерства»**

В статье раскрыты особенности модели инновационного развития учебного заведения на основе лидерства. Обоснована значимость лидерского потенциала всех участников образовательного процесса. Доказано, что при условии создания качественно развивающей среды это становится предпосылкой успешной реализации компетентностного образования и внедрения современных STEM-технологий.

Ключевые слова: трансформационное лидерство, менеджмент, миссия, лидерство.

Lubov DENYSYUK **Innovative model of the «School of transformational leadership»**

The article describes the peculiarities of the institution's innovative development, when paradigm of education based on leadership is laid in the foundation of management. The importance of leadership potential of all participants of the educational process is grounded, which is a prerequisite for the successful implementation of competency education and implementation of STEM-technologies under the conditions of creating a quality environment.

Keywords: transformational leadership, management, mission, leadership.